

Folytatások, piszkozatok:

Elektronika 2.

2NZH

2011. november 07.

A

Név, Neptun-kód	Terem, Szék	Felügyelő aláírása

---	1.	2.	3.	4.	5.	Σ	érdemjegy
Max. pont	4	5	5	5	5	24	---
Elért pont							
Javító						---	---

A feladatok megoldásához papír, írószerszám, számológép használata megengedett, egyéb segédeszköz használata tiltott. A megoldásra fordítható idő: 90 perc. Az osztályozás a következő ponthatárok szerint történik:

0-9 pont	elégtelen (1)
10-12 pont	elégséges (2)
13-15 pont	közepes (3)
16-19 pont	jó (4)
20-24 pont	jeles (5)

Kérjük, hogy a megoldást arra a lapra írja, amelyen maga a feladat is szerepel. Ha a megoldásra szánt hely nem elegendő, akkor az adott lap másik oldala is használható, de ebben az esetben kérjük, hogy a feladat megoldásánál jelezze, hogy a másik oldalon is van feladat.

1. Rajzolja fel a félvezető dióda nyitó irányú közelítő jelleggörbét U_{TO} küszöb feszültség és r_D meredekségű jelleggörbe szakasz alkalmazásával. Határozza meg a félvezető dióda bekapcsolt állapotú veszteségi teljesítményének a középértékét megadó összefüggést, ha a diódán T periódusidejű, $i_D(t)$ periódikus áram folyik át. Számítsa ki a bekapcsolt állapotú veszteségi teljesítmény középértékét, ha a diódán 10A-es amplitúdójú, 25%-os kitöltési tényezőjű, 1kHz-es, négyszögletes hullámformájú áram folyik, $U_{TO}=0.7V$ és $r_D=0.012\Omega$. Hogyan módosul az érték, ha a frekvenciát 10kHz-re növeljük?

2. Egy 3F1U3Ü vezérelt áramirányító R_d , L_d , U_B terhelést táplál. $U_s = 230V$, $R_d = 10\Omega$, $L_d = \infty$, $U_B = 50V$, $\alpha = 30^\circ$, $f = 50Hz$. A hálózat és a félvezető elemek ideálisak. Rajzolja fel a kapcsolást. Állandósult állapotra rajzolja fel az $u_{s1}(t)$, $u_{s2}(t)$, $u_{s3}(t)$ hálózati feszültségeket, valamint az $u_d(t)$, $i_d(t)$, $i_{Th1}(t)$, $i_{Th2}(t)$, $i_{Th3}(t)$ időfüggvényeket. Határozza meg az U_d , I_d , I_{Th1AV} , I_{Th2AV} , I_{Th3AV} középtételeket és az I_{Th1RMS} , I_{Th2RMS} , I_{Th3RMS} effektív értékeket. Mennyi az $u_{s1}(t)$ feszültség és az $i_{Th1}(t)$ áram alapharmónikusa közötti fázisszög? Határozza meg az R_d , és U_B által felvett egyenáramú teljesítményt.

3. Rajzolja fel az A_N , B_N bipoláris tranzisztorokra vonatkozó nagyjelű áramerősítési tényezők relatív (saját maximális értékükhöz viszonyított) áramfüggését. Röviden indokolja az áramfüggés okait. Legyen egy bipoláris tranzisztorra az A_N értéke 0.9, az I_{CBO} pedig 1mA. Változzon meg A_N értéke 0.95-re. Határozza meg mind a két esetre B_N és I_{CEO} értékét.

4. Rajzolja fel a szimmetrikusan integráló VFC kapcsolási rajzát! Méretezze úgy a kapcsolást, hogy a maximum 1V-os vezérlő feszültség hatására a kimeneti frekvencia 5kHz legyen! A komparátor U_H hiszterézise 1V, a megengedhető bemeneti áram 1mA. Mekkora lesz a kimeneti frekvencia, ha a bemeneti feszültség 0,5V? Hogyan változik meg a kimeneti frekvencia, ha a hiszterézises komparátor bemenetére egy 1MHz-es 10mV amplitúdójú zavaró jel szuperponálódik?

5. Tervezzen PLL-hez olyan passzív szabályozót, amely nagyfrekvenciás átviteli tényezője 0,05, a -3dB-hez tartozó törésponti frekvenciája 1kHz és a fázisdetektort terhelő impedancia abszolút értéke legalább 1k Ω , a következő fokozat bemenő árama elhanyagolható. Rajzolja fel a méretezett kapcsolási rajzot és a $W_C(j\omega)$ átviteli függvény amplitúdó és fázisdiagramját!

Folytatások, piszkozatok:

Elektronika 2.
2NZH
2011. november 07.
B

Név, Neptun-kód	Terem, Szék	Felügyelő aláírása

---	1.	2.	3.	4.	5.	Σ	érdemjegy
Max. pont	4	5	5	5	5	24	---
Elért pont							
Javító						---	---

A feladatok megoldásához papír, írószer, számológép használata megengedett, egyéb segédeszköz használata tiltott. A megoldásra fordítható idő: 90 perc. Az osztályozás a következő ponthatárok szerint történik:

0-9 pont	elégtelen (1)
10-12 pont	elégséges (2)
13-15 pont	közepes (3)
16-19 pont	jó (4)
20-24 pont	jeles (5)

Kérjük, hogy a megoldást arra a lapra írja, amelyen maga a feladat is szerepel. Ha a megoldásra szánt hely nem elegendő, akkor az adott lap másik oldala is használható, de ebben az esetben kérjük, hogy a feladat megoldásánál jelezze, hogy a másik oldalon is van feladat.

1. Írja fel a félvezető dióda elméleti $i_d=f(u_d)$ egyenletét. Ez alapján rajzolja fel a félvezető dióda elméleti valamint valóságos, közelítő és idealizált jelleggörbáját mind a vezető irányú, mind a záró irányú feszültség tartományban. Ismertesse az elméleti és a valóságos jelleggörbe közötti eltéréseket és magyarázza röviden az eltérések okait.

2. Egy 3F1U3Ü vezérelt áramirányító R_d , L_d , U_B terhelést táplál. $U_s = 230V$, $R_d = 10\Omega$, $L_d = \infty$, $U_B = 500V$, $\alpha = 120^\circ$, $f = 50Hz$. A hálózat és a félvezető elemek ideálisak. Az U_B valóságos iránya ellentétes az $i_d(t)$ áram valóságos irányával. Rajzolja fel a kapcsolást. Állandósult állapotra rajzolja fel az $u_{s1}(t)$, $u_{s2}(t)$, $u_{s3}(t)$ hálózati feszültségeket, valamint az $u_d(t)$, $i_d(t)$, $i_{Th1}(t)$, $i_{Th2}(t)$, $i_{Th3}(t)$ időfüggvényeket. Határozza meg az U_d , I_d , I_{Th1AV} , I_{Th2AV} , I_{Th3AV} közéértékeket, az I_{Th1RMS} , I_{Th2RMS} , I_{Th3RMS} effektív értékeket, valamint a hálózatba visszatáplált egyenáramú teljesítmény közéértékét. Mennyi az $u_{s1}(t)$ feszültség és az $i_{Th1}(t)$ áram alapharmónikusa közötti fázisszög?

3. Rajzoljon fel két npn tranzisztorból kialakított Darlington alkapcsolást. A tranzisztorok közös emitterű kapcsolásra vonatkozó nagyjelű áramerősítési tényezői B_{N1} és B_{N2} , a kollektor-emitter maradékáramuk egységesen I_{CE0} , bázis-emitter minimális feszültségük egységesen U_{BE0} . Határozza meg vagy írja fel a Darlington tranzisztor eredő áramerősítési tényezőjét és eredő maradékáramát. Hogyan lehet csökkenteni a Darlington tranzisztor maradékáramát?

4. Rajzolja fel az integráló típusú VFC kapcsolási rajzát! Méretezze a kapcsolást az alábbi feltételekkel: a kapcsolat bemenő ellenállása legyen $10k\Omega$, a bemeneti jeltartomány $5..10V$, amelyhez $50..100kHz$ kimeneti frekvencia tartozik, a rendelkezésre álló referencia feszültség $1V$, a kimeneti jel kitöltési tényezője a maximális frekvencián 25% , a műveleti erősítő kimeneti jeltartománya $-10..10V$. Hogyan változik meg a kimeneti jel, ha a komparátor bemenetére egy $1MHz$ -es $10mV$ amplitúdójú zavaró jel szuperponálódik?

5. Tervezzen PLL-hez olyan PI szabályozót, amely nagyfrekvenciás átviteli tényezője -5 , a $+3dB$ -hez tartozó törésponti frekvenciája $1kHz$ és a fázisdetektort terhelő impedancia abszolút értéke legalább $1k\Omega$. Rajzolja fel a méretezett kapcsolási rajzot és a $W_C(j\omega)$ átviteli függvény amplitúdó és fázisdiagramját!